

Przeciw dewastacji lasów

Joachim Francisco de Carvalho — dyrektor Brazylijskiego Instytutu Ochrony Lasów — wyjął, że rejon Amazonki stracił już 843 tys. km kwadratowych dziewiczych lasów, czyli 38 procent całego terytorium Brazylii oraz 24 procent zadrzewienia całego kraju. Dzieje się to głównie na skutek rabunkowej eksploatacji drzewa przez przedsiębiorstwa krajowe i zagraniczne, jak również na skutek budowy szosy Transamazônica i Perimetral Norte.

Z relacji wyżej wspomnianego dyrektora, wynika jeszcze, że kilkanaście lat temu lasy zajmowały 3.574.000 km kwadratowych powierzchni czyli 41,98 procent powierzchni całej Brazylii. Dziś rezerwy lasów zmniejszyły się do 2.731.000 km kwadratowych. Biorąc pod uwagę różne regiony kraju, eksploatacja lasów dla celów przemysłowych (meble, papier, srodek opalowy itp.) przedstawia się następująco: Stany północne — 4 miliony metrów kubicznych drzewa, północno-wschodnie — 39,7 mln.; stany środkowe kraju — 14,9 mln.; południowo-zachodnie — 38,4 mln.,

oraz stany południowe — 60,8 mln. metrów kubicznych drzewa.

Z tej eksploatacji drzewa użyto w celach budowlanych 21,3 miliony metrów kubicznych, 11,8 m kubicznych, na produkcję różnego rodzaju mebli, 4,2 na fabrykację papieru, 20 mln. na wyrob węgla drzewnego, 1 mln. metrów kubicznych na produkcję olejów roślinnych, 110 mln. m kub. przeznaczonych na opał w lokomotywach kolejowych w dalekim interlorze oraz w prymitywnych zakładach metalurgicznych, nie mówiąc już o trzebieniu lasów na obszarach przeznaczonych pod uprawę roli.

Ponadto Brazylijski Instytut Ochrony Lasów bije także na alarm z powodu niszczenia lasów na wielką skalę przy budowie szosy asfaltowej na odcinku São Paulo — Rio biegnącej wzdłuż wschodnich wybrzeży kraju.

Dyrekcja tego Instytutu domaga się na gwałt ustanowienia specjalnej instytucji rządowej, by czuwała i kontrolowała wycinanie lasów w sposób racjonalny i metodyczny.

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"AUF" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA - FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 4 GRUDNIA (dezembro) — 1973 — Nr 3.351 — (49/73)

Konferencja arabska w Algierze

W stolicy Algierii odbyła się ostatnio konferencja szefów państw arabskich pod przewodnictwem prezydenta Egiptu, Syrii i Jordani. Konferencja ta miała na celu przygotować tezy i wymagania 3 państw wyżej wymienionych na zjazd w Genewie, który odbędzie się w połowie grudnia br. Wezmą w nim udział jak już wiadomo: Egipt, Syria, Jordania, Izrael, Stany Zjednoczone i Związek Sowiecki.

Prezydent Egiptu Sadat był głównym mówcą i przewodniczącym konferencji w Algierze. Oświadczył on dobitnie, że państwa arabskie muszą pozostać nadal w ścisłej współpracy ze sobą, iść zawsze po tej samej linii, by rozstrzygnąć jedynolinitnie, czy i w jakich warunkach można zawrzeć pokój, czy też dalej prowadzić wojnę z Izraelem.

Szef Egiptu podkreślił wyraźnie, że nie może być mo-

wy o pokoju z Izraelem, jeżeli on nie wycofa się z zajętych obszarów (Synaj i Golan). Jedynie pod tym warunkiem państwa arabskie będą mogły podpisać traktat o uznaniu granic Izraela. Jeśli chodzi o Liban i Palestynę, wzięliby oni udział w II fazie konferencji genewskiej tj. w drugiej połowie lutego 1974 roku.

Na konferencji powyższej uznano, że nafta arabska stała się skuteczną bronią polityczną, by zmusić państwa wspomagające Izraela do zachowania całkowitej neutralności. Z drugiej zaś strony państwa arabskie poczynić muszą skuteczne kroki, by stawiąc czoło wielkiej wyższej cen europejskich produktów importowanych przez Bliski Wschód. Dlatego należy zaopatrzyć obficie w naftę jedynie te państwa europejskie które stoją po stronie państw arabskich w ich konflikcie z Izraelem.

widnieje następujący napis: "A Universidade de São Paulo — a Coletividade Polonesa radicada nesta Capital". (Szczegóły na str. 2).

Jednym z najważniejszych Polonii Stanpaulistańskich przy obchodach 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika było ufundowanie pomnika tego sławnego uczonego polskiego na wewnętrznym dziedzińcu budynku Rektora Uniwersytetu S. Paulo. Pomnik (na zdjęciu) wykonano według projektu polskiego artysty Czesławca Romaszko. Na cokole

O komecie Halley'a

Cały świat oczekuje oglądania w tym roku (w okresie Bożego Narodzenia nawet gołym okiem) komety KOHUTKA.

Z tej okazji, "O Estado de São Paulo" z dnia 25 listopada tego roku przygotowując nas do tego niezwykłego zjawiska, pisze nam o innej komete pod nazwą Halley'a.

Kometą jest to nietrawne ciało niebieskie i niewielkiej masy, składające się z jadra otoczonego powłoką gazową i warstwą, powstającą zwykle w pobliżu Słońca. Kometę porusza się względem Słońca najczęściej po wydłużonych orbitach eliptycznych.

Pierwszy, który dał naukowy początek obserwacjom komet, był właśnie Anglik Edmund Halley — żyjący w XVII wieku.

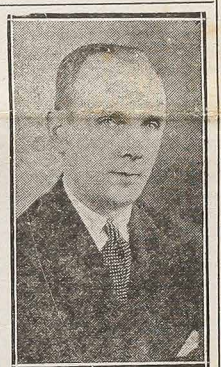
W 1682 roku, jadąc on z Calais do Paryża, po raz drugi zobaczył on nieznaną ciałko niebieskie, które okrążyło słońce hukiem eliptycznym, poczęło oddalać się

od naszego systemu słonecznego.

To spostrzeżenie tak go zaintrygowało, że znalazłszy się w Paryżu, począł je studiować dogłębnie i na podstawie obliczeń Keplera, Longomontanus, Apiano jak i kronik średniowiecznych — doszedł do przekonania, że pokazuje się ona co 76 lat.

Ten równy odstępek czasu od jednego do następnego pokazania się komety Halley'a (po śmierci Halley'a) został potwierdzony przez innych astronomów na podstawie innych komet, tzw. wewnętrznych, czyli nie przechodzących poza orbitę Uranu i Neptuna.

A zatem ukazanie się Komety Kohutek było już od dawna przewidziane na najbliższe Boże Narodzenie. I nie tylko ta kometa, ale i przyszłe. Innymi słowy: w dziele Bożym wszechświata kometa jest jakby zegarem, dokładnie odmierzającym czas w wieczność.

Dr Edwin Donato Tempicki, wielce ceniony lekarz i zasłużony działacz polonijny, otrzymał dnia 27 listopada br. od Rady Miejskiej zaszczytny tytuł "Honorowego Obywatela" Kurytyby. Dotąd tylko 3 rodaków odznaczonych zostało tym tytułem. (Szczegóły na str. 2 w Podstuchane...).

Zbiór pszenicy gauszowskiej

Stan Rio Grande do Sul ma zebrać w tym roku 400 000 do 1 500 000 tysięcy ton pszenicy. Zbiory do rozpoczęto, a skończą się w ciągu 40 dni. Już dziś większość rolników zapowiada, że zbiory w przyszłym roku zmniejszą się wydatnie, jeśli cena pszenicy nie pójdzie w górę. Obecnie 60-kilogramowy worków tego produktu kosztuje oficjalnie 45 kruzeliów, gdy rolnicy żądają za 100 kruzeliów.

Największym producentem pszenicy w Gauszowskim jest Municipium São Paulo, w którym obsiewa się 110 tys. hektarów. Na drugim miejscu znalazło się Municipium Carazinho gdzie obsiewa się 100 hektarów. Ale iuż się mówi głośno, że przyszły rok obszary przeznaczane pod uprawę pszenicy zmniejszą się o 40 procent. W sprawie tej sprawa z uprawą pszenicy przeznaczoną na nasienie, poniekąd kosztu rolnicy są znacznie wyższe, a nasienia dość niska.

Nie można także przeliczyć takich faktów jak np.: By zakupić maszynę do siania

zboża w ub. roku trzeba było sprzedać 100 worków zboża (60 kg). Dziś natomiast należałoby sprzedać 330 worków, by nabyć tę samą maszynę. Jedna tona nawozu sztucznego wynosiła 1 000 kruzeliów. Równocześnie kosztuje 1 000 kruzeliów. Rok temu w górę ceny wynajęcia ziemi. Rok temu wynajęcie jednego hektara kosztowało 100 kruzeliów a dzisiaj kosztuje 250 kruzeliów.

Gauszowskie przedsiębiorstwo zbożowe "Fecotrig" w swym relatorium wykazuje, że uprawa pszenicy w stanie riograndenskim zwiększyła się z roku na rok, gdy ceny na ten produkt gwarantowało Ministerstwo Rolnictwa, ogłaszając od czasu do czasu nowe ceny oficjalne. Pożniej gwarancje te objęła cena oficjalna. Pożniej jednak, od chwili jedyną Najwyższą Radą Wyżywienia. Od chwili jednak, gdy Narodowa Rada Monetarna przekazała w swe ręce kontrolę nad uprawą i skąd w swe ręce ogłosiła ceny oficjalne stop pszenicy i ogłosiła ceny oficjalne stop pszenicy — uprawa tego produktu wydatnie się zmniejszyła.

W KALEJDOSKOPIE

RIO — Przed Pomnikiem żołnierzy zabitych podczas zamachu komunistycznego w 1935 r. (Intencją Prezydenta Médici w gronie generałów złożony winiec na pomnik pomordowanych bohaterów. Pomnik ten znajduje się w Rio na Praça Vermelha.

MOSKWA — Znany pisarz i historyk sowiecki Andrej Sacharow skazany został przez władze na wygnanie na Syberię do prowincji Magadan. Natomiast słynny matematyk Siergiej Szokolowicz (jeden z dysydentów) umieszczony został w szpitalu psychiatrycznym.

RIO — By zapewnić mieszkańcom Rio dostateczną ilość mięsa, 90 ton tego produktu sprowadzono z Argentyny. Wszystkie supermarketki mogą obecnie sprzedawać mięso bez żadnego ograniczenia i po cenach przystępnych.

WATYKAN — Podczas ogólnej audyencji Papieża do publiczności — Ojciec św. powiedział, że jakby jakaś epidemia choroby wywołana szerzyła się w tonie Kościoła Katolickiego, wywołana subiektywnymi poglądami odnośnie polityki państwa.

BRASILIA — Od lutego 1974 roku począwszy narodowa komisja w Brasiliu stanie się najpotężniejszą na terenie państwa. Jej zasięg na falach średnich obejmie cały kraj ze stanem Amazonas włącznie, zaś na falach krótkich będzie słyszana na cały świat.

WASZYNGTON — Stany Zjednoczone liczą obecnie 10 milionów bezrobotnych. Na skutek zaś kryzysu naftowego może się zwiększyć o dalszych 13 miliona, zwłaszcza w dziedzinie przemysłu samochodowy, zakłady petrochemiczne i stocznie.

BRASILIA — Kongres Brazylii zatwierdził rezolucję, która upoważnia Senat oraz Federalną Izbę Deputowanych do nadzorowania ważnych działań władzy wykonawczej państwa, między innymi — cały system administracyjny państwa.

◆ **WASZYNGTON** — Senat USA zatwierdził kandydaturę Geralda Ford na wiceprezidenta Stanów Zjednoczonych. W najbliższych dniach ma to samo zrobić Izba Poselska — jak to powszechnie się przypuszcza.

◆ **S. PAULO** — Stacja radiowa "9 de Julho" należąca do Kurii Metropolitarnej w São Paulo została zamknięta przez Ministerstwo Komunikacji spośród kilkudziesięciu innych stacji. W stanie Parany zamkniętych zostało siedem stacji radiowych. Jak wiadomo, wszystkie stacje radiowe w kraju znajdują się w rękach prywatnych.

◆ **NOWY JORK** — Dwa wielkie przedsiębiorstwa amerykańskie podpisały umowę z Moskwą na budowę wielkiej fabryki produktów petrochemicznych. Fabryka ta powstanie w Ukrainie i rozpocznie swą produkcję w 1978 roku. Jej koszt wyniosła 45 milionów dolarów.

◆ **NOWA DELHI** — Wizyta oficjalna Breżniewa w Indiach tłumaczy się jako dalszy plan Moskwy od izolowania Indii zabezpieczenia sobie niektórych odcinków granic sojuszników w razie konfliktu między ZSRP a Chinami.

◆ **KURYTYBA** — Gubernator Emilio Gomes zapoczątkował zbiór pszenicy w miejscowości Entre Rios (Municipium Guarapuarua), jak również inaugurował nowy most na rzece Rio Jordão. W gubernatorze ZSRP a Chinami.

◆ **BRASILIA** — Kryzys nafty na świecie spowodowany wojną arabsko-izraelską wpłynie prawdopodobnie na władze federalne, by zabronić ruchu samochodowego w niedzielę, jak to robią inne państwa w Europie. Obecnie barykada nafty arabskiej kosztuje 10 — 12 dolarów, gdy w połowie br. nafta kosztowała tylko 4 dolary.

◆ **WARSZAWA** — Dzienniki warszawskie rozpisyją się na temat wielkiego zbrodniarstwa wojennego Josepha Mengele, który w Oświęcimiu dokonywał zbrodniczych doświadczeń na żywych ludziach. Mówi się że rząd PRL domagać się będzie ekstradycji Mengele, który miałby zamieszkać w miejscowości Pedro Juan Caballero pod przybranym nazwiskiem.

Po zamachu stanu w Grecji

Niedawny zamach stanu dokonany przez wojsko pod dowództwem gen. Phaedon Giziakos odsunął od władzy prezydenta George Papadopoulos. Ten ostatni sprawował rząd sześć państwa ponad 6 lat (od 1967 r.), a najdłuższy w historii obywatela narodowy powrót do systemu demokratycznego oraz ład i porządek w kraju. Tymczasem 4-dniowe krwawe zajęcia wojska ze studentami na ulicach Aten spowodowały interwencję wojskową i powstanie drugiego reżimu wojskowego.

Generałowie — liderzy zamachu — twierdzą że usunęli prezydenta Papadopoulosa w celu przywrócenia demokracji w Grecji. Najlepszym dowodem jego słabej ręki — twierdzą oni — były właśnie krwawe demonstracje studentów, zamieszanie i ustawiczny niepokój w państwie. Czemu należy się dziwić, że przed wyborami prezydenta Papadopoulos w ciągu 6-letnich rządów nie potrafił przygotować gruntu pod przyszłą demokrację w kraju.

Niezadowolone wojsko rozpoczęło się głównie z okazji obalenia monarchii w Grecji przez Papadopoulosa i proklamacji republiki w dniu 1 lipca br. Ponadto prezydent (niedawny towarzyszy broni) oskarżony był o zbytnią ambicję i o prestiż osobisty, co przejawiało się w odsunięciu od ważnych stanowisk kilku generałów i wprowadzeniu na ich miejsce polityków — cywilów. Innym błędem Papadopoulosa — według zdania autorów obecnego puczu w Grecji — było mianowanie premierem państwa Spyros Markezinos — znanego ze swych przekonań lewicowych, który w jednym ze swych wywiadów chwalił osobę i działalność Lenina.

Niezadowolone wojsko rozpoczęło się głównie z okazji obalenia monarchii w Grecji przez Papadopoulosa i proklamacji republiki w dniu 1 lipca br. Ponadto prezydent (niedawny towarzyszy broni) oskarżony był o zbytnią ambicję i o prestiż osobisty, co przejawiało się w odsunięciu od ważnych stanowisk kilku generałów i wprowadzeniu na ich miejsce polityków — cywilów. Innym błędem Papadopoulosa — według zdania autorów obecnego puczu w Grecji — było mianowanie premierem państwa Spyros Markezinos — znanego ze swych przekonań lewicowych, który w jednym ze swych wywiadów chwalił osobę i działalność Lenina.

Podsluchane...

BIEZANKOJA I BIEZANKO SKALSKI. Profesor dr Andrzej Skalski — dyrektor Wydziału Zoologicznego Muzeum w Częstochowie zadedykował prof. Czesławowi M. Bieżance niedawno odkrytą skamieniałość. W stanie Chlapias w Meksyku znaleziono w żywej osadzie, który oddany do zbadań polskiemu stałemu speleologowi (Speologia) do zbadań zajmująca się badaniem jaskiń, ich fauny i flory) dr Skalskiemu — okazał się przynależnym do rodziny Gelechiidae. Rodzaj jednak i gatunek uważa prof. Skalski za nowe. W uznaniu zasług prof. Czesława Bieżanki na polu entymologii, dr Skalski poświęcił mu dwie nowe jednostki taksonomiczne, mianowicie: nowy rodzaj Bieżankoa Skalski i nowy gatunek Bieżankoi Skalski. Należy tu odróżnić dwa rodzaje skamieniałości zupełnie odmienne: Bieżankola Strand (1936) — rodzina Zygaenidae i nowy rodzaj utworzony obecnie — Bieżankoa Skalski (1973-74) (skamieniałość — rodzina Gelechiidae). Winszujemy Prof. Bieżance tego nowego sukcesu!

KALENDARZE POLSKIE ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA ROK 1947 zamówione u wydawcy dra inż. Antoniego Gładysza z Doylestown już są w drodze do Kurytyby — wysłane na adres Redakcji "Ludu". Zamówiliśmy na razie 35 egzemplarzy, z tym zastrzeżeniem, że w wypadku potrzeby zrobimy nowe zamówienie — stosownie do zgłoszonych do "Ludu" zamówień. Każdy egzemplarz liczy 384 stron i kosztuje 30 kruczeirow. Kalendarz Polski z USA przynosi czytelnikom tyle informacji z całego świata, wiele porad i wskazówek dla wszystkich ludzi, że szczerze można go traktować jako wielki Poradnik Encyklopedyczny dla ludzi nauki i pracy, dla tych, co czytają po polsku. Każdy z czytelników znajdzie w Kalendarzu Polskim coś dla siebie i o sobie. Jak już powiadomiliśmy Szanownych Czytelników "Ludu", nie będziemy więcej wydawać własnego Kalendarza wobec zbyt małego nakładu. Pragniemy jednak doręczyć do rąk naszych chętnych Czytelników inny Kalendarz — większy i lepiej opracowany, by mieli co czytać w wolnych chwilach. Nie wątpimy, że nasze zamówienie Kalendarza Polskiego znajdzie chętnych nabywców. Zgłoszenia i należności prosimy kierować na adres Redakcji "Ludu".

DYPLOM OBYWATELA HONOROWEGO KURYTYBY otrzymał dr Edwin Tempki podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej która odbyła się 27 listopada br. Przy nabitej sali (dużo gości musiało stać) w obecności reprezentantów władz cywilnych, wojskowych i duchownych stanu Parany — ławnik p. Caprillhono przedstawił obecnym sylwetkę dra Tempkiego, jego działalność jako ławnika, deputowanego stanowego, profesora medycyny Uniwersytetu Paranańskiego, cieszącego się wielką sławą lekarza, historyka i działacza społecznego. Podkreślił stanowisko dra Tempkiego jako wiceprezesa Paranańskiego Instytutu Historyczno-Geograficznego. Z kolei dr Edwin Tempki, dziękując za ten zaszczytny tytuł "honorowego obywatela miasta Kurytyby", wygłosił piękne przemówienie w którym wykazał całą swoją swadę i talent oratorski, wymieniał się z wdzięcznością i uznaniem nazwiska swych wychowawców i profesorów jak również uczelnie w których studiował. Na zakończenie swego przemówienia dr Tempki wręczył przewodniczącemu Rady Miejskiej 3 pamiątki przywiezione ze swej podróży do stolicy kraju — Brasiliu, z Ouro Preto i Goiás. Po wręczeniu dyplomu — wszyscy obecni — przyjaciele i znajomi winszowali dr Tempkiemu zaszczytnego tytułu uzyskanego dotąd przez 3 przedstawicieli polskiej Etnii, przez dra E. Tempkiego, prof. Tadeusza Morozowicza i Siostrę Szarytkę Joannę Łukwińską. Polonia kurytybska była bardzo licznie reprezentowana, a całą uroczystość uświetniła dęta orkiestra Policji Wojskowej, wykonując hymn państwowy, hymn Parany oraz kilka marszów. Panu dr E. Tempkiemu szczere gratulacje i powinszowania składa Redakcja "LUDU".

Z OBCHODÓW STULECIA ABRANCHES które trwały przez pięć dni wymienić należy doskonale występ Polskiej Grupy Folkloru w Paranie, wystawę produktów różnych firm istniejących na terenie Abranches, Mszę św. Dziekczynna oprawiona przez kilku księży, którzy tam się urodzili, mianowicie: ks. biskup Antonio Mazzarotto — były ordynariusz Ponta Grossy, ks. biskup Jerónimo Mazzarotto — rektor Uniwersytetu Katolickiego w Kurytybie, ks. Izakson Krasinski, ks. Bernard Krasinski, ks. Iryneusz Kowalski, ks. Szymon Kallnowski, ks. Izakson Krasinski, oraz 3 księża — kapucyny: ks. Jakub Szware, dwaj bracia Gubalowie, ks. Ludwik Meger CM. Razem 12 duchownych. Co szczególnie uderza widać, to liczna obecność mężczyzn i młodzieńców na Mszy świętej, rzadko spotykana na innych podmiejskich koloniach pod Kurytybą. Pewnie dzięki tej głębokiej i przykładowej religijności zrodziło się kilkanaście powołań kapłańskich, nie mówiąc już o powołaniach żeńskich, których jest znacznie więcej. 100-lecie emigracji polskiej w Abranches udokumentowane zostało brązową tablicą umieszczoną na specjalnym cokole na placu przed Kościołem oraz odnowieniem samego placu, pięknie oświetlonego.

TYDZIEŃ FILMÓW POLSKICH odbędzie się w dniach: 11, 12, 15, 16, 17, 19, 22 i 23 grudnia br. w sali Cine Florida przy ulicy Marechal Floriano (blisko Impressora Grafo.

Pomnik Nikołaja Kopernika w São Paulo

W dniu 18 października br. miała miejsce uroczystość odsłonięcia i przekazania Uniwersytetowi São Paulo (USP) pomnika Nikołaja Kopernika, jako daru san-paulińskiej kolonii polskiej dla upamiętnienia pięćsetnej rocznicy urodzenia tego wielkiego uczonego i Polaka. Pomnik Nikołaja Kopernika, wzniesiony na wewnętrznym dziedzińcu budynku Rektoratu Uniwersytetu, został wykonany według projektu polskiego artysty — Czesława Romaszko, z którym współpracował, jako doradca architektoniczny, a następnie kierownik prac wykonawczych — inżynier architekt Mirosław Szabuniewicz, jeden z projektodawców wzniesionego w São Paulo w 1966 roku pomnika Millennium Chrześcijaństwa Polski.

Mysł pozostawiana na terenie miasta São Paulo trwałego śladu pięćsetnej rocznicy urodzenia Nikołaja Kopernika rzucona została przez miejscowe Samodzielne Koło Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, która to inicjatywa przyjęła entuzjastycznie inne polskie organizacje tam działające i zrzeszone w Radzie Organizacji Wolnych Polaków.

Organem wykonawczym wysuniętym przez S.P.K. projektu stał się Komitet Kopernikowski, wyłoniony przez Radę, w którego skład weszli: Proboszcz Polskiej Parafii i Honorowy Kapelan S.P.K. — Ks. Stanisław Łobaza; dr Antoni Moszkowski — Prezes Klubu "44"; Alfred J. Strojnowski — Prezes Samodzielnego Koła S.P.K.; Kazimierz Szot — Prezes Zespołu Parafialnego "Nasz Chór"; Harcmistrz Zdzisław Wołoszyn — Komendant Polskiej Drużyny Harcerskiej "Orzeł Biały". Gospodarką finansową Komitetu powierzona została Skarbnikowi Samodzielnego Koła S.P.K. — Edwardowi A. Zimandowi.

Akt poinformowania Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu São Paulo, prof. Miguel Reale, o intencji polskiego społeczeństwa — dotyczącej ofiarowania san-paulińskiej Alma Mater pomnika Nikołaja Kopernika — miał miejsce w dniu 16-go czerwca br., podczas uroczystej audyencji, udzieleny przez JMRektora członkom Komitetu Kopernikowskiego.

Uroczystości inauguracyjne w dniu 18-go października, które otworzył Przewodniczący Komitetu Kopernikowskiego, ks. Stanisław Łobaza, przekazując Uniwersytetowi São Paulo w imieniu polskiego społeczeństwa pomnik Nikołaja Kopernika. W swym adresie inauguracyjnym podkreślił on, że wybór terenu Uniwersytetu São Paulo, jako miejsca, na którym stanął pomnik tego wielkiego uczonego i astronoma, wypływa ze zrozumienia faktu, iż geniusz Nikołaja Kopernika mógł znaleźć swą najodleglejszą oprawę w ramach tej największej w Ameryce Łacińskiej wyższej uczelni, przez której "campus" przesuwają się corocznie dziesiątki tysięcy młodzieży akademickiej. Tej właśnie młodzieży — różnego pochodzenia, różnych ras i wierzeń religijnych — polskie społeczeństwo w São Paulo pozostawia, wraz z pomnikiem, przypomnienie myśli przewodniej całego życia i studiów Nikołaja Kopernika, że celem najwyższym nauki jest poszukiwanie absolutnej Prawdy.

Zdaniem zasłona o barwach narodowych polskich i brazylijskich, JMRektor Miguel Reale dokonał formalnego odsłonięcia pomnika, po czym w serdecznych słowach skierowanych do zgromadzonych podziękował polskiej kolonii za ten wspaniały dar. Nawigując do słów swego przedmówcy, ks. Stanisław Łobaza, podkreślił on raz jeszcze trafność myśli, która zdecydowała o wyborze terenu Miasta Uniwersyteckiego, jako miejsca, na którym stanął pomnik. Miasto to, w którym stanął pomnik, jest przysiężką elity naukowej i kulturalnej Brazylii, jest w głównej mierze szkołą charakterów, której zadaniem jest przygotowanie — tak dla tego kraju jak i świata — nieugiętych rzeczowników prawdy, dla których postać Nikołaja Kopernika, wielkiego Polaka i naukowca, jest najlepszym przykładem i wzorem.

W uroczystościach inauguracyjnych, przez JMRektora i jego małżonkę, wzięli udział Wicerektor, Dziekan i Prezydent, Dyrektorzy Instytutów oraz członkowie zarządu Miasta Uniwersyteckiego. Polska kolonia była reprezentowana przez grupę około stu osób, wśród nich przedstawiciele organizacji społecznych, którzy w imieniu tychże złożyli u stóp pomnika kwiaty w hołdzie dla genialnego Rodaka.

W kilka dni po uroczystościach inauguracyjnych, przedstawiciele Komitetu Kopernikowskiego wręczyli JMRektorowi w imieniu polskiego społeczeństwa piękny album fotografii upamiętniających moment odsłonięcia i przekazania Uniwersytetowi São Paulo pomnika Nikołaja Kopernika.

Do zespołu, który przygotował i przeprowadził uroczystości inauguracyjne, weszli ze strony Uniwersytetu panowie: Nelson Speers — Szef Gabinetu Rektora, Carlos Franceschini — Szef Wydziału Prawnego Rektoratu i inż. Luciano Bernini — Szef Wydziału Technicznego; Komitet Kopernikowski był reprezentowany w tym zespole przez panów: Tadeusza Starzyńskiego, Alfreda J. Strojnowskiego i Czesława J. Wieliczkę.

Realizacja tego ambitnego zamierzenia, jakim było ofiarowanie przez polską kolonię Uniwersytetowi São Paulo pomnika Nikołaja Kopernika, stała się możliwą dzięki hojności tutejszego społeczeństwa, którego subskrypcja na rzecz "Funduszu 500-lecia Urodzin Nikołaja Kopernika" pokryły z nadwyżką koszty projektu, wykonania i inauguracji pomnika.

Aktem wzniesienia i przekazania Uniwersytetowi São Paulo pomnika Nikołaja Kopernika, polska kolonia w São Paulo zakończyła cykl obchodów poświęconych uczczeniu pięćsetlecia urodzin naszego wielkiego uczonego. Złożyły się na nie liczne publikacje na ten temat, Nikołaja Kopernika ogłoszone w miejscowej prasie; dwudziestomiesięczny, dwukrotnie już powtórzony program w "TV-Cultura" poświęcony nazwemu wielkiemu astronomowi; wymowna uroczystość, jaka towarzyszyła w dniu 15-go sierpnia br. aktowi wypuszczenia w obieg przez Urząd Poczt i Telegrafów jubileuszowego znaczka kopernikowskiego; pięć tysięcy ulotek z podobizną Nikołaja Kopernika i historią jego życia i do-

działalność — mogli funkcjonować i osiągnąć pozytywne wyniki swej działalności dzięki pełnej współpracy polskiego społeczeństwa w São Paulo. Najwomnielszym symbolem tej współpracy były, w postaciach, które trwały ślad 500-letniej rocznicy urodzin Nikołaja Kopernika, wzniesiony na wewnętrznym dziedzińcu budynku Rektoratu Uniwersytetu São Paulo — pomnik naszego wielkiego astronoma.

Komitet Kopernikowski, który powstał w styczniu b.r. roku, a obecnie kończy swoją

25 LAT PEKAO TRADING CORPORATION

W Stanach Zjednoczonych żyje i pracuje wiele milionów amerykańskiej pochodzenia. Ci ludzie, choć na amerykańskiej znaleźli się ziemi, o Polsce nie zapominają. Pamiętają, że sami lub ich przodkowie w Polsce się przelać urodzili. Utrzymują również mniej lub więcej żywe i serdeczne kontakty z przyjaciółmi w Polsce rodzinami, bliskimi i znajomymi a nie rzadko i z polskimi organizacjami i komitetami charytatywnymi, naukowymi, kulturalnymi, religijnymi, turystycznymi, sportowymi itd.

Na płaszczyźnie tych różnorodnych wiewów powstają oczywiście również różnorodne interesy finansowe a więc pomocy materialna, prezenty i upominki okolicznościowe, paczki świąteczne, przekazy pieniężne, opłacanie podróży, lokowanie w Polsce oszczędności polskich repatriantów, przekazy spadkowe, donacje na cele społeczne itp. itp.

Obsługę właśnie tych interesów finansowych Poloni amerykańskiej prowadzi w Stanach Zjednoczonych firma, znana popularnie "PEKAO", jako jedno z ogólnie wiat Polonii z Krajem. Została ona powołana do życia 25 lat temu tj. w 1948 roku pod nazwą PEKAO TRADING CORPORATION z siedzibą w Nowym Jorku. Tak rozpoczęła się akcja "Paczek Pekao".

W ciągu 25 lat działalności Pekao zyskało sobie ogromną rzeszę stałych klientów i duże zaufanie. Otrzymało w tym okresie ponad 3 miliony zleceń do Polski, co czyni ją absolutnie największą w Ameryce i najpopularniejszą we wszystkich środowiskach Polonii amerykańskiej firma realizująca zlecenia do Polski. Jest to niewątpliwie dowód, że firma pracuje sprawnie, rzetelnie i ku pełnemu zadowoleniu swoich klientów. Dziś przekaz lub paczka wysłana przez Pekao jest w Ameryce najbardziej powszechną a w Polsce najwięcej oceniana forma podarunku.

W początkowym okresie swej działalności Pekao otrzymywało raczej zlecenia na paczki żywnościowe. Stopniowo jednak ciężar zleceń przesunął się na artykuły przemysłowe i dziś koncentruje się przede wszystkim na dobrach trwałych i użytku jak mieszkania, materiały budowlane, maszyny, narzędzia, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego, sprzęt radiowy, telewizyjny, audiowizyjny itd. Najbardziej popularne są jednak obecnie zlecenia "do wyboru" i przekazy pieniężne.

Działalność Pekao w Stanach Zjednoczonych opiera się na szerokiej sieci autoryzowanych dealerów Pekao 25-letni wśród nich obchodzi również w tym roku 25-lecie swej współpracy z Pekao.

Realizację otrzymanych zleceń opiera Pekao na współpracy ze swym dystrybutorem w Polsce. Jest nim Bank Polska Kasa Opieki, Spółka Akcyjna w Warszawie, many polska wszędzie we wszystkich stronach świata, gdzie tylko są polonijni jako "Bank Pekao". Bank ten założony został w roku 1929 dla obsługi interesów finansowych polskiej emigracji na całym świecie i do dziś dnia funkcjonuje w pełni. Posiada obecnie charakter przedsiębiorstwa bankowego handlowego oraz szeroko rozgałęzioną w kraju i za granicą sieć placówek własnych i kooperacyjnych, przy pomocy której prowadzi operacje dewizowe oraz sprzedaje na kraj i zagranicę towary i dostarcza opłacone za granicą "Paczki Pekao".

W 1972 roku Pekao otrzymało od władz amerykańskich zezwolenie na zagraniczne operacje pieniężno-przeznaczone na sprzedaż własnych czeków. Ten nowy odnek działalności szybko się rozwija, gdyż tak dla przekazujących jak i dla odbiorców jest szczególnie wygodny. Perspektywy rozwoju firmy są więc dobre.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czek, Ordery de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: **GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - Pr.**

ÓRGÃO DE PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRAFICA VICENTINA LTDA.

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zając
Pe. Elgismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: João Novak

GODZINY PRZYJĘĆ:
Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12,00 i od 13,30 do 18,00.
W soboty: od 8,00 do 12,00.

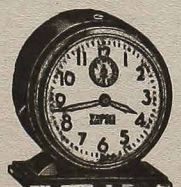
UWAGA!
PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1973

Poczta zwykła:	Cr\$ 40,00
W Brazylii	13 dolarów
W krajach północno i połudn.-amerykańskich	16 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii	16 dolarów
Poczta lotnicza:	Cr\$ 50,00
W Brazylii	20 dolarów
W krajach północno-amerykańskich	23 dolary
W krajach północno-amerykańskich	25 dolarów
W krajach europejskich, itd.	Cr\$ 60,00

Cena egzemplarza w Kurytybie
W KURYTYBIE: w kancelarii parafialnej kościoła świętego Wincentego a Paulo.

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W U.S.A.: Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street ERIE Pa. 16501.
W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dziewa w Gobernador Rocca Pa. 16501.
i Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Córdoba 267, OBERA — Miszonos.

OKULARY
BIZUTERIA
ZEGARKI

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

EMPRÊSA LAPEANA LTDA.

TRANSPORTES COLETIVOS
AGENCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA-SEDE: Estação Rodoferrviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
ESCRITÓRIO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Telefone: 23-6206

MÓWI SIĘ PO POLSKU
OFICINAS: Av. Silva Jardim, 465 — Fones: 22-8004

CURITIBA **PARANA**

Czy wysłałeś już do Polski Świąteczną paczkę

Zlecenia przyjmują autoryzowani dealerzy oraz

PEKAO TRADING CORPORATION

225 PARK AVENUE SOUTH NEW YORK, N.Y. 10003 — U.S.A.

Sowiecki wyzysk państw satelickich

W kołach poważnych i posiadających dostęp do informacji specjalne przekonanie, że...

eksport do Rosji w stopniu znacznie przekraczającym ich dotychczasowe zobowiązania...

W roku ubiegłym odbył się podobny zjazd, także na Krymie i jego uchwały były...

TA sprawa była niewątpliwie poruszona na Krymie i zdaniem znawców...

W roku 1972 import Rosji z Zachodem wzrósł o 32 procent...

W USA żyje obecnie około 800-900 tysięcy Indian. Większa część przebywa w rezerwatach...

RZECZY CIEKAWY I PRAWDZYWE

PRZEWIDUJĄCA NORWEGIA DAJE ŚWIATU PRZYKŁAD OSTROŻNEGO PLANOWANIA

Licząca zaledwie 4 miliony ludności Norwegia zdobyła palmę pierwszeństwa jako pierwsze...

Wielu rozgoryczonych wraca więc do węgla i w rezerwatach. Nie mają tu żadnych perspektyw...

Indianie przewidują dziś trudny okres. W jaki sposób mają przystosować się do współczesnej cywilizacji...

suwa się tylko bardzo powoli, nie sięgając po papierosa.

Zaleca się również, by na ulicach nie uruchamiać wentylacji w samochodzie...

DZIECI MATEK — NARKOMANEK

W roku 1972 w samym tylko Nowym Jorku przyszło na świat ponad 800 dzieci urodzonych przez matki-narkomanki...

ŚWIATŁO LASERA

Światłem lasera kierowanym przez mikroskop, można operować lepiej niż skalpelem chirurgicznym...

NAJLEPSZA STUDNIA

Roztargnienie architekta było powodem osiągnięcia rekordu światowego. Francuski architekt Vauban...

Produkcja aluminium (Norwegia jest trzecim w świecie producentem tego surowca i wykorzystuje ją do wytwarzania...

Przewidziany jest cały szereg posunięć w dziedzinie rolnictwa aby uniezależnić kraj od drożdżących na rynkach światowych...

W okresie tych odstępów czasu będą przeprowadzane badania nad stanem zasobów surowcowych.

Na podobny plan może sobie pozwolić także kraj jak Norwegia, ciesząc się już dzisiaj wysokim poziomem życia...

CUDOWNE OCALENIE

Zdarzyło się to w kwietniu 1891 roku. Na angielskim statku wielorybniczym "The Star of East"...

NIE PALIĆ W SAMOCHODZIE

Lekarze niemieccy stwierdzili, że palenie tytoniu w czasie prowadzenia samochodu może być bardzo niebezpieczne...

JAK ŻYJĄ INDIANIE W USA

W USA żyje obecnie około 800-900 tysięcy Indian. Większa część przebywa w rezerwatach...

POULAN logo and text: A MOTO-SERRA DOS PROFISSIONAIS. FERRAGENS NEGRÃO COMERCIAL LTDA. Rua João Negrão, 514 — Fones: 22-3972 e 23-6450

Você tem o problema. É o Bamerindus, o dinheiro. Vamos trocar? O Crédito Direto Bamerindus existe para resolver a tempo, sem complicação...

MARIA RODZIEWICZÓWNA

MACIERZ

(POWIEŚĆ)

Ruszyli dalej; lżej było dla ramion i bezpieczniej na pływających zalewach, tuż przy brzegu łoży i muskały po twarzy, ale i zabiadziło łatwo było siłacie prości i rowców.

Z daleka Marek krzyknął.

— Pilnuj się, hat.

Prześląca zupełnie wioślować, skuliła się na pławicy, zdając się na prąd. Łódka uderzyła w płot, zachybotała się, ale została na wodzie. Te pokotynka się przeżegnała i trzymając się ręką w pławicy, popychała pławicę, szukając wrót. Łódka wprędy w tę gardziel wolnego prądu, wytrzymała.

— Hop! Zyjeż? — huknął kędys Marek.

— Jak szczipak wasza pławica!

— To dziwo! Ale i ty do wody chytra! Nu, teraz śmiało. Już mi jak w domu!

Pokotynkę ogarnęła wielka radość. Poczęła wioślować.

— Durna ty! Pacierz byś zmówiła! — zgromił ją Marek.

— Albo to nie pacierz — odparła wesoło.

— Premiechuje Pan Bóg z uciechy, jak człowiek śpiewa. Mało On się jęków nasłucha, już Mu zbryzdy.

— I czego ty się cieszysz, głupia?

— A cóż! Fała mnie nie pożarła, od ludzi schowanym, wyście mnie poratowali, moc i zdrowie w sobie czuję. Mocniejszam nad Bielaka!

— Przejimuj no, przejimuj, wtedy będziesz wioślować, zobaczysz.

— Dalibóg, przezimuj. Nijak mi nie straszno!

— No, dobili! Cud Boski!... Uf. Popamiętam długo te jazdę!

Wparli czołna na piasek. Chlewce były na wydmie, naniejone przed wiekami przez wody.

Wyszli na brzeg i ruszyli ku czerniejącym szalassom. Drzwi były wywalone, strzechy obdaty, wewnątrz pustka i zapach pleśni, ale po tej podróży rozkoszowali się, że ich deszcz nie smagał, chłód nie przejmował. Pokotynka zniosła zapasy swe, namalowała w kącie jakąś gromadę stęgłego szwaru i umięczeni beżmiernie, zmokli, zbiegnięci, zakopali się weń, nakryli kożuchem, i zasnęli po chwili jak legnane smiertelnie zwierzęta.

II

Chlewce składały się z kilku zamasów i ziemlan. Była to wykopana w piasku jama, nakryta strzechą, bez okien i komina, mieszkanie pastuchów.

Wewnątrz były zbudowane postania po kątach, a po środku z błota i gliny ulepiony piec do warzenia stawy. Dym wychodził przez otwór w strzesze, były się już wewnątrz nie mieścił. Ziemia usłana była śmieciem i skorupami z raków i jaj, wałaly się też wszędy stare, zdarte łapcie, szmaty, skorupy garbków.

Obejrzała to wszystko Pokotynka i nie tracąc czasu, wzięła się do gospodarstwa.

Marek jeszcze spał, gdy ona sprzątnęła już ziemiankę, zapaliła w piecu i warzyła kartofle. Dym mieścił się jako tako u góry, zresztą było to zawsze schronienie przed deszczem i chłodem. Pokotynka była rada.

Na śniadanie zjawił się Marek. Nie był to wybredny biesiadnik — jedli kartofle z solą i gwarzyli.

— Latem rzeka żywi, ale teraz ryby ni raka nie słowisz, na głębinach wszystko; ptactwa też nie ma. Ciekawość, co zjesz, jak się kartofle skończy.

— Dopiero się zaczęły. Co mam przed czasem głowę łamać. Mnie bardziej troska, co będę robić. Len mi te hycle zagrabiły, bodaj ich Pan Bóg pokarał.

— Dość ci będzie roboty łoży narąbać na opał. Toć dzień i noc trza palić, żeby nie skostnieć, a i śmiała tyle, co z ognia.

Pokotynka spojrzała wokoło, dym wisiał u strzechy jak chmury błękitne.

— Żeby kądziel, lubo byłoby siedzieć u ognia i łamać! — rzekła z westchnieniem.

— O chłopcach i muzyce u Zeimana! — zaśmiał się.

— Bodajby! Inna już dumka u mnie. Nić bym wzięła i dnie rachowała, aż mój wróci albo mi wieść da, kiedy go znajdzie.

— Ale, myśli o tobie Szczepański! Ślubował ci czy co! Ześlą go pewnie i przepadnie jak kamień w wodzie. Bardzoś mu potrzebna. Co ci się roi w owej, babskiej głowie.

Pokotynka nic nie rzekła. Nakarmiła psa, wzięła mu przy ogniu postanie i poczęła się ubierać w kożuch i trzewiki. Marek zapalił fajkę i nasłuchiwał na deszcz.

— Gdzie ty się wybierasz? — spytał zdziwiony.

— A toć po moje pieniądze, schowane w puławy. Może lada dzień zamarnąć, to się nie dobiegnę.

— Jakże dojedziesz teraz na miasteczko?

— Ono, nie głupiam. Popłynę do Brążek, zamarnąd lasem pójde, pławicę schowawszy w czepku! *

* Czeryty (ukr.) — trzciny.

(c. d. n.)

POLONIA ZAGRANICZNA

KANADA:

KREWNY WŁADYSŁAWA REYMONTA W KANADZIE

W Kanadzie bawił Jan Załęcki, siostrzeniec Władysława Reymonta — pisarza i laureata nagrody Nobla, autora słynnej powieści "Chłopi". P. J. Załęcki przybył na zaproszenie Fundacji im. Władysława Reymonta i w czasie swego pobytu w Kanadzie, a Władysław Reymonta i w czasie swego pobytu w Montrealu zatrzymał się, by zwiedzić miasto i spotkać się z różnymi osobistościami polonijnymi. Przewodnikiem i opiekunem p. J. Załęckiego był p. Czesław Flis, jeden z dyrektorów Fundacji im. Władysława Reymonta w Toronto.

FRANCJA:

SPRAWA LOKALU DLA STUDENTÓW POLSKICH

Komitet Wykonawczy Fundacji Polskiego Ośrodka Studenckiego w Paryżu pod wysokim patronatem J. E. ks. Biskupa Władysława Rubina, powiadomił całą społeczność polską we Francji, że w ciągu rocznej działalności zebrał niemal 45.000 fr. Ta kwota nie wystarcza na kupno lokalu dla Stowarzyszenia Studentów Polskich we Francji. "Jesteśmy jednak — oświadcza Komitet — niedalecy od celu i dlatego ponawiamy nasz apel o dalsze dary, za które wszystkim ofiarodawcom dziękujemy". Każda ofiara będzie odnotowana z wdzięcznością, a Ofiarodawca zostanie wpisany do Złotej Księgi Fundacji Polskiego Ośrodka Studenckiego.

NIEMCY FEDERALNE:

OBRAZ DOLNEGO ŚLĄSKA W TELEWIZJI NRF

NRF nadała w pierwszym programie 50-minutowy raport dokumentalny pt. "Stracony kraj — pozyskany kraj", który podkreślał całkowitą odbudowę i zespolenie z polską Macierzą Dolnego Śląska. Autorem tej ciekawej i utrzymanej w rzeczowym tonie audycji był warszawski korespondent sieci telewizyjnej NRF, Klaus Bednarek. Liczne sekwencje filmu poświęcone były dziełu odbudowy Dolnego Śląska ze zniszczonych wojennych, które w większości jak np. we Wrocławiu — co podkreśla film — spowodowali sami Niemcy.

Film podkreśla odbudowę przemysłu i rolnictwa, a wiele miejsca zajmują w nim wywiady z weteranami zasiedlania Dolnego Śląska na wojnie. Film, który telewizja NRF nadała niemal w przededniu 34 rocznicy hitlerowskiej agresji na Polskę i wybuchu II wojny światowej, kończy się konkluzją, że Dolny Śląsk jest całkowicie zagospodarowany i niczym nie różni się od innych regionów Polski.

WIELKA BRYTANIA:

PORTRET KOPERNIKA W OKSFORDZIE

W Bibliotece Bodlejańskiej w Oksfordzie na górze, w tzw. fryzie, na który składa się 200 portretów wybitnych uczonych i pisarzy starożytności klasycznej, średniowiecza i renesansu — jest portret Mikołaja Kopernika. Polichromia pocho-

dzi z XVII wieku. Wszystkie portrety mają kształt owalnych medalionów. Każda głowa otoczona jest odpowiednim napisem, podającym imię, nazwisko i datę. (Jedyną kobietą w tym gronie jest poetka grecka, Safo).

Portret Kopernika wzorowany jest na owalnym medalionie, zamieszczonym w książce pt. "Icones quinquaingenta Virorum illustrium..." (1598), której autorem był francuski pisarz J. J. Boissard.

NORWEGIA:

ANDRZEJ ŚWIĄTKIEWICZ — RZEZBIARZ LUDOWY Z WEJHEROWA

Norweski "Storebrand Kunstnerforbundet" pisze o wystawie Andrzeja Świątkiewicza, 43-letniego rzeźbiarza z Polski, który wystawił w Oslo swoje rzeźby i szkice norweskie. Pismo stwierdza, że swoją sztuką wniósł nowy klimat w galerię wystawową w Oslo. Następną jego wystawą odbyła się w salonie wystawowym w Moss — mieście położonym 130 km od Oslo, gdzie zresztą w ub. roku wystawił Władysław Hasior. Największym powodzeniem, jak pisze w obszernym artykule najpoważniejszy dziennik norweski "Aftenposten" cieszyły się m. in. takie rzeźby jak: "Poczęte", "Chrystus na Krzyżu", "Kopernik" — który znalazł się w posiadaniu armatora norweskiego Klavenessa. Kilka swych najlepszych prac pozostawił Świątkiewicz w Norwegii, m. in. władze miejskie w Oslo nabyły kilka prac, które zdobić będą na stałe wnętrze ratusza.

USA:

PARADA PUŁASKIEGO W NOWYM JORKU

Pierwsza niedziela października była słoneczna i jak co roku od 37 lat mieliśmy w Nowym Jorku na Placie "Avenue" Parady Pułaskiego. Przez 6 godzin ciągnęły w zwartym sztyku oddziały polsko-amerykańskich organizacji kombatanckich, społeczno-kulturalnych i narodowych często w barwnych strojach ludowych ze sztandarami, transparentami i orkiestrami. Wśród nich nie brak też było amerykańskich formacji wojskowych, delegacji rozmaitych służb miejskich i policji nie tylko z Nowego Jorku, ale i pobliskich miast stanu New Jersey i Connecticut.

Parady nie tylko polskie ale irlandzkie, portorykańskie, murzyńskie i żydowskie są okazją do okazania przyjaznego współdziałania rozmaitych grup narodowych. Tak było też w owa niedzielę. Parady Pułaskiego otwierała orkiestra wojskowa 28 Armii z Fort Hamilton, która pod batutą, murzyńskiego dyrygenta zainaugurowała uroczystość doskonale odegranym polskim hymnem narodowym. W paradzie brało udział bardzo dużo młodzieży szkolnej i najmłodziej działawy. Obok dzieci polskich postępowały grupy młodzieży innych narodowości z nauczycielami i rodzicami. Były też sprawne hufce harcerstwa. Gorącymi oklaskami nagrodzili zgromadzona na chodnikach publiczność kostiumami ludowych tańców zespołów w barwnych kostiumach ludowych tańczących pośrodku ulicy krakowiaka, oberka i inne tańce. Bardzo efektowne były platformy z żywyimi obrazkami z dziełwojny, a między innymi scena dworska z czasów Kopernika w starannie dobranych historycznych strojach.

Wśród licznych transparentów dwa były poświęcone tragedii Katedry: "Nigdy nie zapomnimy tej straszliwej zbrodni — Polska która pierwsza wystąpiła do walki jest dotychczas w niewoli!" — głosił inny, niesiony w pochodzie transparentu.

Marszałkiem tegorocznej Parady Pułaskiego był Alfred Zienowicz, prezes nowojorskiego okręgu "Sokola" i znany wśród "Polonii" handlowiec. Ze stopni Katedry św. Patrika odbierał Parady ksiądz Kardynał Cook w otoczeniu licznego duchowieństwa. A gdy czołgo pochodzą przechodził przed Katedrą z dzwonnicy katedrałnej rozbrzmiały dźwięki naszego hymnu narodowego.

A. W. M.

DZIAŁ POETYCKI

Pójde ja, pójde...

Pójde ja, pójde droga daleka,
Po górach wiehrem, po nianich rzeka,
Po chatach pieśni, po polach cisza,
Gdzie się na roli zboża kotysza.

Pójde ja, pójde szumem po boru,
Jasnością we dnie cieniem z wieczoru;
Po łąkach pójde przedzą pajęcza,
W pogodę zora, po deszczu tęcza...

Pójde ja, pójde po miastach onych,
Co stoją w potu kroplach czerwonych,
I jako szare, znajome ptasze,
Oblecę każde nędzne poddasze...

Po sercach pójde snami cichymi,
Po myślach pójde, co w dalt mruga...
I tak po całej obędzie ziemi,
Jako szeroka i jako długa...

I czy pobieram jak gorzką rosę,
I w obu dłoniach pełnych poniosę
Do tych dalekich świtu promieni,
Co się to od nich wschód rankiem mieni.

Może mnie dojrzysz przyszytych dni słońce,
Nad mogiłam w dali uszodzące
Może wypłie czy jasność cicha
Z rąk mych, jak rosę z kwiatów kielicha!

Maria Konopnicka

RADIO CAMBIJÓ
 ZYE — 348 — 1520 KHZ
 Boa música, Clube dos Sócios, Terço em Família,
 Música polonesa aos domingos das 17,00 as 18,00 horas.
 Homenagens, Anúncios. — Avisos e Recados para Amigos.
 82.800 — ARAUCARIA — Fone: 109 — PARANÁ

Casa Pavão

Hipólita Depiersalskiego
 Rua Mal. Floriano, 511
 CURITIBA — PARANÁ

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

SAL REFINADO — GÊNEROS ALIMENTÍCIOS
 FERRAGENS — ARAME LISO E FARPADO
 PAPÉS — ESPECIARIAS — MEDICAMENTOS

— ★ ★ ★ —

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 22-20580 — 22-2133
 Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102
 CURITIBA — PARANÁ

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, kosaul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

KĄCIK RODZINNY:

Narkomania, alkohol i lekomania

Praktyka medyczna coraz częściej ma do czynienia z przypadkami, w których tryb życia...

stopniowo je zmniejszając. Przy drugiej — podaje się środki uspokajające. Trudno jednak przewidzieć, jakie będą skutki tych metod...

zasady używanych leków, są to skutki dobrze znane, lekarze przestrzegają więc kobiety w ciąży. Ale przy lekach znanych od niedawna...

Paczki PEKAO DO POLSKI Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i przyjaciele w Polsce...

Przysłowia mądrością narodów Otwarte drzwi kuszą i świętego. Ryba ma dużo do powiedzenia...

Uśmiechnij się... Dlaczego ci Kowalscy żyją ze sobą jak pies z kotem a nie rozejdą się? Bo każde z nich wie, że to byłoby szczęściem dla drugiego.

O CZŁOWIEKU Mamy dziś wielki posoborowy obowiązek odbudowania autentycznego chrześcijańskiego pojęcia człowieka, pojęcia naszego bytu i życia...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła Wielki asortyment lekarstw Amerykańskich Gotowe do odbioru apartamenty w całej Polsce...

AUTO MECÂNICA LONDRINA DE GETULIO THADEU OSTROWSKI Mecânica de automóveis em geral. Pintura — Latária e Torno.

Kuchnia Polska PALUSZKI ZIEMNIACZANE Do 4 dużych ugotowanych i przepuszczonych przez maszynkę ziemniaków dodać 1 szklankę mleka...

INDICADOR PROFISSIONAL Lekarze: DR. AUGUSTO KISZKA, DR. LUDOVICO RYDYGIER, DR. SILVESTRE GORSKI, Dentyści: DR. WINCENCY FLENK, DR. MARIA E. BARANSKI KANIAK...

Paulo Müller, Filhos & Cia. Ltda. CREDIÁRIO até 36 pagamentos Use o seu crédito, comprando na loja de PAULO MÜLLER, FILHOS & CIA. LTDA...

Adwokaci: TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO JOAO KRAWCZYK, DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI, DR. EDWARD ZELAK, DR. LUCJAN KAPSAK...

Szpital: Prevenção do Câncer Ginecológico Exames com hora marcada Fone: 22-2222 CASA DE SAÚDE DR. MOYSES PACIORNIK...

Casa Vermelha Artykiwy Żelazne, Naczynia Kuchenne, Druty, Sprzęty Aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do Przemysłu i Rolnictwa...

Curitiba - Paraná Czytajmy i rozpowszechnijmy jedyne polskie pismo w Brazylii — tygodnik "LUD".

DR. EDWARD ZELAK Zalatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację. Przeprowadza inventarzę.

